

Blanka Karlsson: Propagace české kultury ve Švédsku

Tento kongres je 32. v mém životě, ale první vůbec, kdy nemám příspěvek o svém bádání ve Švédsku, nýbrž o své kulturní osvětové činnosti. Hovořím tady o době 20 let od roku 1989 do června tohoto roku. Minulý týden jsme vybrali v Národním archivu z mého osobního fondu různé archiválie jako příklady mé činnosti ve Švédsku v mnoha oborech, které Vám zde promítnu v podobě snímků z počítače.

J. A. Komenský

Ve Švédsku jsem si zvolila své životní poslání – být spojkou mezi dvěma kulturami bádáním po stopách známých a neznámých Čechů ve švédských archivech. První snímek ukazuje mou monografii Komenský a jeho dílo ve Švédsku 1630-2000, kterou jsem vydala v roce 2005 česky, švédsky a německy. Na druhém snímku vidíte obálku knihy Finspongský rukopis Jana Amose Komenského, to jest anonymní latinský rukopis, který ležel ve Finspongské knihovně ve Švédsku 350 let mezi 35.000 knihami jako anonym a já jsem po jeho nálezů nejprve napsala 6 studií a nakonec rukopis nazvala Finspongský. Snímek ukazuje obálku jeho kritického knižního vydání. Dvě uvedené díla jsou v mé Bibliografii mezi 53 tituly odborných článků, přednášek a knih, které jsem dosud napsala a vydala. Na třetím snímku vidíte prezidenta Václava Klause, kterému předávám svou knihu darem na recepci ve Stockholmu. Svě poslání spojky mezi kulturami plním nejprve u českého prezidenta a švédského krále, kteří mají moje díla ve svých knihovnách. Další snímek je z návštěvy vojenské kanceláře Pražského hradu. Ve společenském hovoru jsem tam přešla od Komenského k historickému šermu, takže my šermíři – Blanka Pragensis a rytíř Richard z Norrköpingu – jsme byli přijati ve vojenské kanceláři na Pražském hradě a mohli si prohlédnout služební zbraně hradní stráže. Zářící umělecká díla s českou lípou!

Šerm

A tak se dostávám k té kultuře. Začnu historickým šermem: s vlastní skupinou historického šermu hrají roli ženské rytířky Blanky Pragensis, která přichází ke švédskému rytíři Richardovi z Norrköpingu s darem od císaře Karla IV. a královny Blanky Valois – malovaným štítem města Praha. Richard zase předává Blance malovaný štít města Norrköpingu, dar od švédského krále Magnuse Erikssona a jeho královny Blanky Namour. Publikum se tedy dovídá, že v době 14. století mělo i Švédsko i České království královnu Blanku, obě původem francouzské princezny. Následují přátelské repliky, přípitek, ale potom dojde ke sporu, který je řešen šermem – to jest dramatizace šermu, kdy vystřídáme 28 zbraní a šermujeme podle hudby, takže když je to hudba středověká, máme těžké meče, zatímco při Haydnovi šermujeme barokně s lehkými kordy, rapíry a dýkami. Končíme Smetanovou Šárkou s těžkými meči a štíty. Mohu Vám říci, že to není nějaká levná show, ale historický šerm podle starých knih, které studujeme v archivech. Ve scénáři máte tedy českou kulturu, ale i v rekvizitách – moje olejomalby českých hradů či českého lva na štítu, které divákům popisujeme do mikrofonu po skončení představení, kdy máme minipřednášku o dějinách šermu a já nezapomenu říci, že naše zbraně jsou většinou z Prahy. Tady vidíte snímky šermířských archiválií – textovou část programu našeho představení v Jičíně na festivale Jičín-město pohádky, to jest 2 představení z našich celkových 20 z časového období 8 let. Další snímky jsou z novin – ohlasy našich šermířských představení a konečně i plakát mé přednášky o historickém šermu, kterou jsem měla v městském muzeu (z celkem 61 dosavadních přednášek).

Obrazy

Přes obrazy jako rekvizity se dostávám ke svým obrazům, které jsem měla na veřejných výstavách ve Švédsku – zde jeden snímek za všechny, kde vidíte moje Hradčany a pohled na chrám P. Marie Sněžné z Františkánské zahrady. Ze svých 35 obrazů jsem vystavovala skoro polovinu a zhruba třetinu vydala tiskem. To je také zviditelňování české kultury, neboť moje obrazy, to jsou nejvíce české hrady, Praha, ale i ty šermířské zbraně koupené v Praze a malované ve skutečné velikosti jako „zátiší“. Další obrazy zde na snímcích – autoportrét a portréty synů – to jest my tři v nivnických krojích.

Folklor

A to se dostávám k folklorní osvětové činnosti celé naší rodiny. Z dvaceti folklorních akcí jmenuji dvě – naši účast na Českých dnech ve stockholmském Skansenu, kdy jsme vyplnili polovinu ohromné stodoly vlastní výstavou krojů, a za druhé – Den lidových krojů ve Skansenu, kde jsme měli také výstavu, ale nejprve jsme šli v průvodu 70 zemí za Českou republiku – jen my tři, tj. já a synové. Když jsme čekali u letní scény na mikrofon, kde každý představoval kroje svých zemí, malý Ríša trochu zlobil a starší Robert ho napomenul slovy – Chovej se slušně, reprezentuješ republiku. Zde na kongrese byla řeč o dalších generacích zahraničních Čechů a zazněl názor, že poslední generace již česky nemluví. Moji synové jsou dvojjazyční. Na závěr vám pustím záznam z koncertu syna Richarda ve Švédsku, kde zpívá česky moravskou lidovou píseň Když jsem šel z Hradišť'a. Synové hovoří česky stejně jako švédsky a já přenáším češtinu i na své vnuky.

V závěru uvádím kompletní seznam své činnosti ve Švédsku v období 1989-2010

Badatelská činnost: publikace, přednášky, odborné články, od roku 1989 do června 2010 celkem 53 titulů v Bibliografii díla na téma: Komenský, Smetana a jiní známí i neznámí Češi ve Švédsku, dvojjazyčnost, válečná kořist a bohemika ve Švédsku, švédské dějiny, české dějiny, pedagogika, historický šerm, metodika vyučování cizích jazyků, předškolní výchova ve Švédsku, učebnice češtiny pro Švédy, česká literatura, folklór, paměti čili autobiografie tématicky podle druhu činnosti v životě.

Přednášková činnost: od roku 1992 do roku 2007 celkem 61 přednášek na mezinárodních konferencích a univerzitách, též vlastní přednášky pro veřejnost

Výstavní činnost: do r. 2005 celkem 23 výstav a od r. 2006 celá řada dalších při přednáškách i jinde – viz dále. Aktivní účast na mezinárodních kongresech: v letech 1991 – 2010 celkem 32 mezinárodních kongresů ve Švédsku, Dánsku, Finsku, na Slovensku a v České republice. Vydavatelství Blanka Pragensis založeno v roce 2006 za účelem pokračovat ve vydávání vlastního díla ve vlastní režii.

Folklorní činnost: v letech 1990-2002 celkem 21 folklorních akcí – aktivní účast celé rodiny ve vlastních českých krojích a s vlastními folklorními výstavami na švédských folklorních festivalech, zejména ve stockholmském Skansenu, kde rodina representovala Českou republiku.

Historický šerm: v letech 1996 – 2004 celkem 20 vystoupení: dramtizace historického šermu – veřejné vystoupení s vlastní skupinou Historického šermu Blanky Pragensis a rytíře Richarda z Norrköpingu

Step: v letech 1994-2003 vždy dvakrát za rok taneční vystoupení s Tanečním institutem Rune Lagers v koncertním sále (1300 míst) De Geerhallen v Norrköpingu

Výtvarné umění: od r. 1998 do srpna 2009 celkem 35 obrazů (olej, akryl na plátně), desítky kreseb, 4 malované štíty, 3 stropní malby, 21 maleb na textilu. Z toho na veřejných výstavách celkem 16 výtvarných prací (obrazy, štíty, kresby) a tiskem celkem 11 prací (obrazy, kresby, štíty), na internetu celkem 10.

Hudba: Hudební solové koncertování synů od jejich 8 let, kdy my rodiče jsme fungovali jako manažéři. Též aktivní činnost v Norrköpingském chlapeckém pěveckém sboru, kde jsme my rodiče – já a Stellan – zorganizovali výměnné zájezdy s Uničovským chlapeckým pěveckým sborem. Oba synové dosáhli ve své statistice z dětství a mládí více než 100 sólových koncertů.

Turistika: Dva zájezdy do Prahy – vedení kursu o Praze na Univerzitě Třetího věku a vedení zájezdu do Prahy – dvě velké akce, kdy jsme byli v Praze každý večer vždy někde dvakrát – jedna skupina byla v ND, druhá v Laterně magie, atp. Vstupenky stály něco přes 70.000 švédských korun.

Kulturní společnost: aktivní účast např. ve vedení Společnosti Starý Norrköping, členství ve Společnosti přátel krajského divadla, Spolku Carolinum a celá řada dalších českých i švédských spolků.

Sázení lesů ve Švédsku: 6.467 sazenic na ploše 4,5 hektarů lesní půdy (od 25. 5. 2006 do 30. 5. 2006). Bibliografie č. 53.: „Jak jsme ve Švédsku sázeli lesy“ str. 2. – 4., 11 obr. in: Hospodář, 6/2010, vyd. J. Vaculík v USA, Texas.

Ohlasy díla ve vlasti i ve světě: Medaile od České republiky – celkem 4 medaile v r. 1992, 1994, 1995 (Komenský, Pitter). Několikerá nominace na cenu Gratias Agit Blanka Karlsson na základě návrhu České hudební společnosti v Praze. Průběžné kontakty se švédským králem a českým prezidentem. Knihy Blanky Karlsson v soukromé knihovně švédského krále a v knihovně na Pražském hradě, korespondence, předání medaile a knih pro švédského krále, setkání s prezidentem Klausem na velvyslanectví ČR ve Stockholmu, atd.

Ohlasy v tisku, rozhlasu, televizi a na internetu: od 8. 2. 1992 do 28. 5. 2009 celkem 81 reportáží o díle a činnosti Blanky Karlsson, mnohde s celou rodinou, dále položka 82. akce České kořeny – desítky článků, čili 82 a, b, ..., dále 83. článek v Českém dialogu a 84. článek v Naší rodině – ještě to není zapsané v archivním seznamu Ohlasy, jakož i 85. a 86. interview natočené v Praze v září 2010.

Archivy: Národní archiv v Praze založil v červnu 2000 „Osobní fond PhDr. Blanka Karlsson, PH. D. č. 1371“. Archiv stále roste. V roce 2008 dosáhl velikosti 4 archivních metrů, dnes je toho více. Městský archiv v Norrköpingu založil v roce 2007 stejný takový archiv „Blanka Karlsson Personarkiv“. Dílo vydané v Americe – v krajanském tisku Hospodář, vyd. J. Vaculík v Texasu – celkem 11 titulů z Bibliografie a ještě více položek ze seznamu Ohlasy v tisku. Mnoho odkazů na internetu – stačí zadat Blanka Karlsson nebo Blanka Pragensis.